

ความพึงพอใจ

ต่อการจัดอบรมของพี่เข้าร่วมโครงการอบรม ของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัย

ศักดิ์พันธ์ ดันวิมลรัตน์*

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่อการจัดอบรมของผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของ งานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัย มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจต่อการจัดอบรมของผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัย
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดอบรมของผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัย ตามความแตกต่างในด้าน เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงานและระดับการศึกษา

วิธีการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัย คือ ผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัย ปีงบประมาณ 2541(ตุลาคม 2540-กันยายน 2541) จำนวน 151 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง (structure interview) ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างด้วยตนเองจำแนกออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัย ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงานและระดับการศึกษา
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการจัดอบรมของผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริมเผยแพร่และวิจัย โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามระดับของความพึงพอใจ คือ สูงที่สุด สูง ปานกลาง ต่ำ ต่ำที่สุด มีแบบสอบถามจำนวน 40 ข้อโดยจำแนกตามระดับความพึงพอใจต่อการจัดอบรมของผู้เข้าร่วมโครงการอบรมตามองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านสถานที่ ด้านโสตทัศนอุปกรณ์ ด้านบุคลากร และด้านการจัดฝึกอบรม

*นักวิชาการศึกษา 6 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่ และวิจัย โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์พร้อมทั้งได้แนบซองปิดแสตมป์จำหน่ายของถึงผู้วิจัย เพื่อสะดวกในการส่งแบบสอบถามกลับแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 151 ฉบับ ได้รับคืนมา 102 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 67.55 และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว จึงวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางคอมพิวเตอร์ และใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC เพื่อหาค่าสถิติตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่ และวิจัยโดยใช้ค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการจัดอบรมของผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัย โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\bar{SD}$)
3. วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดอบรมของผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัย ตามสถานภาพส่วนตัว คือ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน และระดับการศึกษา ด้วยค่าทดสอบแบบ t (t -test) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .01 และ .001 ตามลำดับ

สรุปผล

ผลการวิจัยในครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1. สถานภาพส่วนตัวของผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัย สรุปได้ดังนี้ ผู้เข้าร่วมโครงการที่เป็นประชากรทั้งหมดมีจำนวน 151 คน จำแนกตามตัวแปรด้านเพศ พบว่าเป็น เพศชายร้อยละ 24.5 เพศหญิงร้อยละ 75.5 ด้านอายุ พบว่า มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ร้อยละ 19.6 30 ปีขึ้นไป ร้อยละ 80.4 ด้านประสบการณ์การทำงาน พบว่า มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 31.4 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 68.6 ด้านระดับการศึกษาพบว่า มีวุฒิปริญญาตรีร้อยละ 84.3 สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 14.7 และเมื่อพิจารณาขนาดของกลุ่มประชากรสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มประชากรใกล้เคียง และกลุ่มประชากรแตกต่างกันมาก กลุ่มประชากรใกล้เคียงกัน มี 1 ตัวแปร คือ ประสบการณ์การทำงาน และกลุ่มประชากรแตกต่างกันมากมี 3 ตัวแปร คือ เพศ อายุ และระดับการศึกษา
2. ความพึงพอใจต่อการจัดอบรมของผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัย ผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริมเผยแพร่และวิจัย มีความพึงพอใจต่อการจัดอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัย อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=3.76$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดอบรมของผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัย จำแนกตามตัวแปรอิสระ ผลปรากฏดังนี้

3.1 ผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัยที่เป็นเพศชาย มีความพึงพอใจต่อการจัดอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัยโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างจากผู้เข้าร่วมโครงการที่เป็นเพศหญิง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

3.2 ผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัยที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความพึงพอใจต่อการจัดอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัยโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างจากผู้เข้าร่วมโครงการที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไปซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

3.3 ผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัยที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี มีความพึงพอใจต่อการจัดอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัยโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างจากผู้เข้าร่วมโครงการที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

3.4 ผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัยที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความพึงพอใจต่อการจัดอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัยโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างจากผู้เข้าร่วมโครงการที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยความพึงพอใจต่อการจัดอบรมของผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัย มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการจัดอบรมของผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัยปรากฏว่าความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.76$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภักดี ตัญยพงศกร (2539:62) ที่วิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้บริการและความพึงพอใจของลูกค้าต่อการบริการของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน) สาขาย่อยหนองจิก จังหวัดปัตตานี พบว่า ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการบริการของธนาคารอยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิ ปันมา (2535:61) ที่วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการบริการของธนาคารกสิกรไทย สาขาภาณุสินธุ์ พบว่าความพึงพอใจของลูกค้าต่อการบริการของธนาคารกสิกรไทย สาขาภาณุสินธุ์ อยู่ในระดับสูงแต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ อัจฉนา โทบุญ (2534:194) ที่วิจัยเรื่อง ระดับความพึงพอใจของผู้มารับบริการงานทะเบียนราษฎร สำนักทะเบียนอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ประชาชนผู้มารับบริการงานทะเบียนราษฎรมีความพึงพอใจการใช้บริการโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

การที่ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า งานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัยเป็นงานที่สังกัดหน่วยราชการ ทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งมีความคล่องตัวในการบริหารการเงินและบุคคล ค่อนข้างมากงบประมาณในการดำเนินงานสามารถยืมเงินตรงจ่ายจากมหาวิทยาลัยได้ และมีวิธีการไม่ยุ่งยากซับซ้อนในการทำเบิกจ่ายส่วนการทำงานก็จะมีบุคคลจากหลาย ๆ งานที่เกี่ยวข้องเข้ามาทำงานในรูปแบบคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ทำให้ภาระงานด้านต่าง ๆ มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและมหาวิทยาลัยมีอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการฝึกอบรมค่อนข้างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ทำให้หน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านฝึกอบรมมีความพร้อมในทุกด้าน การบริการวิชาการโดยการฝึกอบรมจึงมีคุณภาพในระดับเดียวหรือใกล้เคียงกับสถาบันที่เป็นเอกชนและแตกต่างจากส่วนราชการอื่น จึงอาจเป็นผลทำให้ความพึงพอใจต่อการจัดอบรมของผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัยอยู่ในระดับสูง

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัยที่มีความแตกต่างกันในด้าน เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงานและระดับการศึกษา พบว่า

2.1 ผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัย ที่เป็นเพศชาย มีความพึงพอใจต่อการจัดอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัยไม่แตกต่างจากผู้เข้าร่วมโครงการอบรมที่เป็นเพศหญิง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานแต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา คงเหมือนเพชร (2541:113) เรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของเทศบาลเมืองปัตตานี พบว่าประชาชนเพศชายและหญิงมีระดับความพึงพอใจต่อการบริการของเทศบาลเมืองปัตตานี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัย ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความพึงพอใจต่อการจัดอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัยไม่แตกต่างจากผู้เข้าร่วมโครงการอบรมที่มีอายุ 30 ปี ขึ้นไป ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานแต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวณีย์ สุวรรณวงศ์ (2538:บทคัดย่อ) เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์พบว่า เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริมเผยแพร่และวิจัยที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี มีความพึงพอใจต่อการจัดอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัย ไม่แตกต่างจากผู้เข้าร่วมโครงการอบรมที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปี ขึ้นไป ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของจรัญ พรหมสุวรรณ (2533:60) เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจในการทำงานของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ของประเทศไทยพบว่า ศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ของประเทศไทยที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความพึงพอใจในการทำงานไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของนิคม พรหมชัย (2529: 69-70) เรื่องความพึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ภาคใต้พบว่า ครูมีประสบการณ์แตกต่างกันมีความพึงพอใจในการทำงานไม่แตกต่างกัน

2.4 ผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัยที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความพึงพอใจต่อการจัดอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัยไม่แตกต่างกันจากผู้เข้าร่วมโครงการอบรมที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของจรัส อติวิทยากรณ (2535:บทคัดย่อ) เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสอนวิชาช่างโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในเขตการศึกษา 3 พบว่า ครูสอนวิชาช่างที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

การที่ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินโครงการอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัย มีลักษณะการดำเนินงานในลักษณะที่ให้บริการด้านต่าง ๆ อย่างเสมอภาคกันแก่ผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริมเผยแพร่และวิจัย โดยไม่มีการแบ่งแยกการปฏิบัติทั้งในด้านเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงานและระดับการศึกษา ดังนั้นจึงทำให้ความพึงพอใจต่อการจัดอบรมของผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัยอยู่ในระดับสูงและความพึงพอใจต่อการจัดอบรมของผู้เข้าร่วมโครงการ อบรมของงานส่งเสริมเผยแพร่และวิจัยที่มีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ผู้บริหารสำนักวิทยบริการและคณะกรรมการดำเนินการฝึกอบรมควรศึกษาผลการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงองค์ประกอบการฝึกอบรมด้านต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการอบรมของงานส่งเสริม เผยแพร่และวิจัยเกิดความประทับใจในหน่วยงานสูงยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กิติมา ปรีดีติลล. ทัศนศึกษาผู้บริหารองค์การ. กรุงเทพฯ : ชนะการพิมพ์, 2529
- จรัส อติวิทยากรณ์. "การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสอนวิชาช่าง
โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในเขตการศึกษา 3." ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2535.(ถ่ายเอกสาร)
- จำริญ พรหมสุวรรณ. "การศึกษาความพึงพอใจในการทำงานของศึกษานิพนธ์อำเภอในภาค
ใต้ของประเทศไทย." ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา,
2533.(ถ่ายเอกสาร)
- จินตนา คงเหมือนเพชร, "ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารของเทศบาลเมือง
ปัตตานี." ปรินญาณิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2541.(ถ่ายเอกสาร)
- จิรภรณ์ กาญจนไพบุลย์กุล, "ความพึงพอใจในงานของบุคลากรสายสนับสนุนในสถาบัน
อุดมศึกษา." วิทยานิพนธ์ ร.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.(อัดสำเนา)
- นิคม พรหมย้อย, "ความพึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ภาคใต้."
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2529.(ถ่ายเอกสาร)
- ประหยัด ยาคนอง, "ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะของหน่วยงาน
ปกครองท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองจะเชิงเทรา." วิทยานิพนธ์ ร.ม.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.(อัดสำเนา)
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525, พิมพ์ครั้งที่ 4**
กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2531.
- พิณ คงพูล, "ความพึงพอใจที่มีต่อบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการประณม
ศึกษาจังหวัดใน 14 จังหวัดภาคใต้." ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา, 2529.(ถ่ายเอกสาร)
- ภรณ์ เอกบรรณสิงห์, "ความพึงพอใจในผู้ป่วยนอกต่อบริการด้านการแพทย์ที่โรงพยาบาล
มหาราช." ปรินญาณิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2534.
(ถ่ายเอกสาร)
- ภักดี ดนัยพงศกร, "พฤติกรรมการใช้บริการและความพึงพอใจของลูกค้าต่อการบริการ
ของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาซอยหนองจิก จังหวัดปัตตานี."
ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้. 2539.(ถ่ายเอกสาร)

- มณีวรรณ ต้นไทย, "พฤติกรรมกรให้บริการของเจ้าหน้าที่กองควบคุมยาสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาต่อประชาชนผู้มาติดต่อ." วิทยานิพนธ์ ร.ม. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.(ถ่ายเอกสาร)
- วัลภา ชายหาด, "ความพึงพอใจของประชาชนต่อบริการสาธารณะด้านรักษาความสะอาดของกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ ร.ม. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530. (ถ่ายเอกสาร)
- สุทธิ ปั้นมา, "ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการบริการของธนาคารกสิกรไทย สาขา กาลสินธุ์"ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2535. (ถ่ายเอกสาร)
- สุดี ศรีเลณวัตติ และคณะ. ความคิดเห็นของผู้มารับบริการต่อบริการพยาบาลในโรงพยาบาลรามาริบัติ. ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ : โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2524. (อัดสำเนา)
- เสาวณีย์ สุวรรณวงศ์, "การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานทั่วไปมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์." ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้, 2534.(ถ่ายเอกสาร)
- Good, Carter V. Dictionary of education. New York : Mc Graw-Hill Book company, 1973.
- Vatthaisong, Arkom. "A Study of Job Satisfaction and Dissatisfaction Among Faculty Members in Teacher Training Institution in thailand", Vanderbilt University, 1982. In Dissertation Abstracts International. 44, (August 1982), 468-A. Abstract no.02.
- Wolman, Benjamin B. Ditionary of behavioral science. London : The Macmillan Press, Ltd, 1973.

*****